

Päivi Räsänen kd

Kirjallinen kysymys sukupuolineutraalista henkilötunnuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Valtiovarainministeriön asettama työryhmä on esittänyt, että Suomessa otettaisiin käyttöön henkilötunnus, josta ei enää kävisi ilmi henkilön ikä, syntymäaika, sukupuoli tai muuta henkilöön liittyvää tietoa. Nykyinen henkilötunnus on yksilöllinen ja se on tarkoitettu pysyväksi. Uudenmuotoinen henkilötunnus korvaisi nykyisin käytössä olevat henkilötunnukset vuosien 2023—2027 siirtymäajan jälkeen.

Uudistamishanketta on perusteltu sillä, että nykyisestä henkilötunnuksesta ilmenevät tarpeettomasti syntymäaika ja sukupuoli. Henkilötunnuksen avulla ihminen voidaan yksilöidä ja tunnistaa. On erikoinen väite, että syntymäaika ja sukupuoli olisivat tähän tarkoitukseen tarpeettomia. Henkilötunnuksen uudistus aiheuttaisi Finanssiala ry:n alustavan arvion mukaan miljardiluokan kustannukset sekä julkiselle että yksityiselle sektorille, sillä järjestelmät pitäisi muokata vastaamaan uudistusta. Valtiovarainministeriön työryhmä ei ole kuullut yksityisiä toimijoita, ja sen vuoksi erityisesti yksityistä puolta koskevat arviot kustannuksista ovat erittäin puutteellisia. Henkilötunnus on merkitty moniin kansalaisten asiakirjoihin, kuten passeihin ja ajokortteihin, jotka menisivät uusiksi. Tietojärjestelmät pitäisi muokata vastaamaan uudistusta. Jättimäinen hanke johtaisi varmasti myös vaikeuksiin tietojenkäsittelyssä ja niissä rekistereissä, joissa nykyisiä henkilötunnuksia on käytetty. Todennäköisesti edessä olisi myös tietoturvaongelmia.

Uudistuksen ajoitus on huonoin mahdollinen. On vastuutonta ajaa eteenpäin tämän tyyppistä miljardiluokan hanketta keskellä koronavirusta julkisen talouden heiketessä voimakkaasti. Henkilötunnusuudistus aiheuttaisi valtavia kustannuksia julkiselle sektorille ja kaikille yrityksille ja yhteisöille, joilla on käytössään henkilötunnuksia sisältäviä rekistereitä ja asiakasjärjestelmiä. On väärin luoda uusia menoeriä yrityksille, jotka käyvät henkiinjäämiskamppailua nykyisessä talousahdingossa. Valtion taholta on ristiriitaista toimintaa pyrkiä pelastamaan yrityksiä koronaviruksen talousvaikutuksilta ja samanaikaisesti luoda uusia valtavaa kokoisia menoeriä.

Hallitusohjelman mukaan kyseisellä muutoksella pyritään "yhteiskunnan eheyden vahvistamiseen". Sukupuoleen liittyvää syrjintää voidaan kuitenkin paremmin ehkäistä muilla keinoilla, kuin poistamalla koko väestöltä henkilötunnuksen sukupuolisidonnaisuus.

Suomen lainsäädäntö ei tunne muita sukupuolia kuin kaksi, naisen ja miehen. Geneettinen sukupuoli ratkeaa hedelmöittymisen hetkellä. Lääketieteen ja biologian kannalta katsottuna henkilötunnuksen sukupuolisidonnaisuus on keskeinen tekijä ihmisen tunnistamisessa.

Kirjallinen kysymys KK 298/2020 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miksi hallitus ajaa koronakriisin keskellä henkilötunnuksen uudistusta, joka aiheuttaisi miljardiluokan kustannukset sekä julkiselle että yksityiselle sektorille?

Helsingissä 17.4.2020

Päivi Räsänen kd